

CO2-verzet door onduidelijkheid

Citation for published version (APA):

Ganzevles, J., & Est, van, R. (2009). CO2-verzet door onduidelijkheid. *Trouw*.

Document status and date:

Published: 01/01/2009

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of Record (includes final page, issue and volume numbers)

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.tue.nl/taverne

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

openaccess@tue.nl

providing details and we will investigate your claim.

PODIUM 27 NOVEMBER 2009 Jurgen Ganzevles en Rinie van Est

CO-2 verzet door onduidelijkheid

Door het openlaten van alle energiemogelijkheden, schept de overheid onzekerheid. Zo komt er geen draagvlak.

reacties (11) print

stuur artikel door

Huwelijk Organiseren?

De Mooiste Dag van uw Leven. Zie het Overzicht van Trouwlocaties.

TopTrouwlocaties.nl

Trouwen in het museum?

Swingend feest in de sprookjesachtige Kasteelboerderij

www.openluchtmuseum.nl/trouwen

Romantisch trouwen

Stijlvol & feestelijk trouwen in de Orangerie bij kasteel Huize Ruurlo

www.orangerie-ruurlo.nl

Ads door Google

Voorstanders prijzen kolencentrales met CO₂-opslag aan als een noodzakelijke tussenstap naar een energievoorziening die draait op wind, zon, biomassa en aardwarmte. Maar het blijft onduidelijk of onze regeringsleiders dat ook zo zien en hoe lang zo'n tussenstap dan nodig is. Bovendien: dat ook kernenergie op het overheidsmenu staat, helpt niet om uit te leggen dat CO₂ opslag – vooral nuttig voor kolencentrales – toch echt noodzakelijk is.

De overheid laat bewust 'alle opties open'. Daarover moet de markt maar beslissen. Maar blijkbaar beseft men niet dat die vrijblijvendheid het draagvlak voor individuele technologieën onderuit haalt. Waarom zou iemand bereid zijn een specifiek offer te brengen – CO₂ onder je huis – als de bijdrage daarvan aan de toekomstige energievoorziening duister is? Zonder die helderheid blijft er aan de inzet van CO₂-opslag een luchtje kleven. Geen wonder dat de Barendrechtse burgers zich afvragen waar de CO₂-opslag goed voor is.

Raffinaderij van Shell in Pernis

We kunnen uit deze impasse komen wanneer de Nederlandse politiek een helder plan voor een duurzame energievoorziening opstelt. Zo'n visie moet gebaseerd zijn op een reële kijk op duurzaamheid, aangeven voor welke energieopties Nederland kiest en daar dan ook flink in investeren.

Het valt de samenleving niet uit te leggen dat biomassa – terecht – met een vergrootglas bekeken wordt om aan de meest uiteenlopende duurzaamheidscriteria te

Op zich zijn burgers niet tegen CO₂-opslag, zo blijkt uit eerder onderzoek van het Rathenau Instituut. In het geval CO₂ letterlijk onder je huis terecht komt, maken mensen zich wel zorgen over de veiligheid. Het werkelijke pijnpunt ligt echter op een ander niveau. De overheid maakt namelijk niet duidelijk welke rol CO₂-opslag precies gaat spelen in de ontwikkeling van een echt duurzame energievoorziening. Dat levert de samenleving tal van vragen en onzekerheden op.

Om welke onzekerheden gaat het? Met ondergrondse opslag gaat de uitstoot van CO₂ inderdaad naar beneden. Maar betekent dit dat de strooptocht naar eindige bronnen (olie, kolen, gas) minder wordt of toch gewoon doorgaat?

Laatste nieuws

Meest gelezen

- OM: jeugddetentie voor verdachte strandrellen
- VN verwerpt kritiek op hulpverlening Haïti
- Vernieuwingen stadions Australian Open
- Google stelt lancering smartphone in China uit
- Sportvliegtuigjes mogen van ketting
- VN: meer dan 90 mensen gered sinds beving
- Presentatietrio benefietactie Haïti bekend
- Mariniers begeleiden reddingsteam
- Ligstoelen voor Haïti
- Twee toiletten voor Haïti voor 70 euro

OPINIE

Podium

Het woord zegt het al; 'podium' is het onderdeel van Trouw waar het vrije woord klinkt. Het gaat om opiniërende gastbijdragen van specialisten of vakdeskundigen.

OPINIE

Columnisten

De een is hoogleraar Nederlandse geschiedenis, de ander is televisierecensent en weer een ander is politiek journalist. Allen hebben ze één ding gemeen: columns schrijven.

OPINIE

Commentaar

Van maandag tot en met zaterdag staat in dagblad Trouw het redactioneel commentaar. De hoofdredactie schrijft deze opiniërende analyse over onderwerpen uit de krant.

OPINIE

Spotprenten

Tekenaars Len Munnik, Tom Janssen en Berend Vonk geven om de beurt hun visie op de wereld, gegoten in 16 bij 12 centimeter. Hier vindt u de tekeningen van de afgelopen week.

OPINIE

Polderpeil

Is de PvdA te elitair? Is naaktzwemmen aanstootgevend? Hoe zinvol zijn gruwelijke beelden in de krant? Laat uw stem horen en bekijk de uitslagen van eerdere peilingen.

WEBLOGS

De blogs van Trouw

Vanuit diverse plekken op de wereld bloggen correspondenten over de meest uiteenlopende zaken. Maar ook op de Amsterdamse redactie worden blogs getikt.

OPINIE

Brief Hoofdredacteur

De hoofdredacteur van Trouw geeft in een column wekelijks zijn visie op keuzes in de krant, wat er speelt binnen de redactie en onder de lezers.

Opinie	Letter & Geest	Commentaar
Hoofdredacteur	Columnisten	Podium

voldoen, terwijl die criteria ontbreken voor steenkool, aardgas, aardolie en uranium. We moeten terug naar de basisdefinitie die de commissie Brundtland in 1987 voor duurzaamheid heeft opgesteld: 'een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarbij de behoeften van de toekomstige generaties in gevaar te brengen'. Het onder de grond stoppen van CO₂ of het inzetten op kernenergie helpt de CO₂-uitstoot wel naar beneden, maar daarmee is de honger naar olie, gas, steenkool en uranium niet gestild. Een reële kijk op duurzaamheid laat ook zien dat ook bij zogenaamde hernieuwbare energiebronnen er sprake is van grondstoffenhonger. Hoe zit het bijvoorbeeld met het silicium voor zonnecellen? Voorlopig is daar nog voldoende van, maar schaarste ligt op de loer als China het 'zon'-land bij uitstek gaat worden.

In beginsel maakt het niet uit voor welke energiemix Nederland kiest. Elke energietechnologie heeft immers zijn eigen voor- en nadelen. Denk aan ruimtebeslag, lokale milieueffecten, veiligheidsrisico's, overlast voor aanleg en horizonvervuiling voor dikkere transportleidingen. Maar het is belangrijk dat de overheid kiest. Nederland is letterlijk te klein voor alle energieopties tezamen. Te vaak beroepen beleidsmakers en andere deskundigen zich er op dat men zich niet wil vastpinnen op een 'foute' oplossingsrichting. Daarbij vergeet men dat er ook zoiets bestaat als een zichzelf vervullende profetie. Dus kies en zorg als de wiedeweerga dat de nadelen verminderen. Als je de bevolking kunt uitleggen dat er een helder plan ligt en er hard aan de duurzaamheid-in-brede-zin wordt gewerkt, dan heb je een verhaal. Of het nu gaat om omwonenden bij CO₂-opslag, een kerncentrale, windparken of gasopslag voor een 'gasrotonde'.

Innovatie scoort hoog in de politiek. Maar de tijd is voorbij om van de ene naar de andere pilot te hollen. We moeten ons afvragen hoe succesvolle proefprojecten zich kunnen uitspreiden over heel Nederland. Te vaak is echter de subsidiepot onbetrouwbaar en snel leeg. Heldere keuzen in de energiemix kunnen de basis vormen voor een nieuwe vorm van ecologische industriepolitiek. Zo kan Nederland de transitie naar een gezonde energievoorziening gebruiken om een duurzame Nederlandse economie te bouwen.

Wij pleiten zeker niet voor een dichtgetimmerde blauwdruk. Maar alle opties openhouden en geen helderheid over duurzaamheid en volumebeleid komt op hetzelfde neer als géén scenario. En zonder scenario of visie geen maatschappelijk draagvlak. Op die manier is een duurzame energievoorziening verder weg dan ooit.

© Trouw 2010, [op dit artikel rust copyright](#).

Jurgen Ganzevles en Rinie van Est zijn onderzoekers aan het Rathenau Instituut

Reacties (11)

De meeste reactie zien de basis van onze welvaart over het hoofd, stelselmatig grondstoffen verbruiken (i.p.v. gebruiken) die daarmee niet meer beschikbaar zijn in de toekomst, gepaard met vervuiling en vergiftiging van milieu omdat we netjes opruimen te duur vinden.

Zelfs als je durft te bestrijden dat deze leefwijze door de toegenomen intensiteit van het verbruik invloed heeft op het klimaat, kan denk ik niemand ontkennen dat het niet voldoet aan de kern als het gaat om duurzaamheid: ?een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarbij de behoeften van de toekomstige generaties in gevaar te brengen?.

Watdachtjewat, Zoetermeer op 03-12-2009, 16:19

Het grote probleem is dat mensen willen leven zoals ze nu leven of beter. Dat betekent geen hogere kosten voor energie (auto, electriciteit etc.) en blijven consumeren. Het idee dat men bereid is een stapje te doen voor het 'grote goed', voor de kleinkinderen in 2050, is allemaal leuk en aardig zolang het mij niet raakt. Alleen als de dreiging tastbaar en zichtbaar is, kan het bij een grotere groep omslaan. Veel mensen zijn best bereid wat aan Greenpeace etc te geven, maar geen auto of vakantie?? Dat doen de burens maar.. Zolang 'duurzaam' mensen verworven comfort ontzegt, zal het moeilijk te verkopen blijven.

JvG, Groningen op 30-11-2009, 12:10

En nog maar een paar links. Global warming is not our fault ? it's nature
<http://news.scotsman.com/global-warming/Global-warming-is-not-our.4966808.jp> Climate Momentum Shifting: Prominent Scientists Reverse Belief in Man-made Global Warming - Now Skeptics http://epw.senate.gov/public/index.cfm?FuseAction=Minority.Blogs&ContentRecord_id=927B9303-802A-23AD-494B-DCCB00B51A12 Warming On Jupiter, Mars, Pluto, Neptune's Moon & Earth Linked to Increased Solar Activity, Scientists Say http://epw.senate.gov/public/index.cfm?FuseAction=PressRoom.Blogs&ContentRecord_id=469DD8F9-802A-23AD-4459-CC5C23C24651

Jan, Texel op 29-11-2009, 17:37

De schrijvers halen co2 en energievoorziening door elkaar. Als je een nieuw energiebeleid wil, prima. Maar dat heeft niks met co2 van doen: co2 veroorzaakt geen temperatuurstijging, en er is 'n maximum aan atmosferopwarming, net als er een maximum aan snelheid is (zie de bewezen theorie van ferenc miskolczi). Co2 is bovendien goed voor plantaardig leven, en oceanen raken er niet door verzuurd, zolang er nog kalk in de bodem zit. Rest dus dat we onze energievoorziening op een andere leest willen schoeien. Dat gaat niet met onregelmatige wind. En andere energiebronnen - zonnecollectoren in Spanje, kernfusie - moeten nog ontwikkeld.

curvedwater, utrecht op 29-11-2009, 17:10

Via de volgende link kunt u een aardig verhaal lezen over "ClimatGate". Jammer trouwens van al die miljarden die naar de CO2 opslag dreigen te gaan.

RealClearPolitics - ClimateGate: The Fix is In

http://www.realclearpolitics.com/articles/2009/11/24/the_fix_is_in_99280.html

Jan, Texel op 28-11-2009, 15:07

Barendrechtters voelen zich onveilig en dat komt natuurlijk niet door die CO2-opslag maar omdat het ze niet goed is uitgelegd. Met andere woorden: als je genoeg propaganda op ze zou hebben losgelaten hadden ze hun bezwaren wel ingeslikt.

Jan, Nederland op 27-11-2009, 17:35

De heren schrijven in dit artikel dat opslag van Co-2 werkelijk noodzakelijk is. Waarom dit zo is wordt niet vermeld, maar dit past ongetwijfeld in de hysterie rond Co-2 en de gemanipuleerde gevolgen voor het klimaat. Uit onderzoek van ditzelfde instituut zou ook blijken dat burgers niet tegen de opslag van Co-2 zijn. Vandaag las ik echter in de krant dat GS van Friesland tegen de opslag van Co-2 in deze provincie zijn. Is het onderzoek van dit instituut misschien voorzien van het Co-2 label? (om de woorden van prof. Begeman maar te gebruiken) Alle miljarden verkwist aan Co-2 zouden heel wat nuttiger kunnen worden gebruikt.

S. van der Werff, Rinsumageast op 27-11-2009, 17:33

Tot de schrijvers van dit artikel is blijkbaar nog niet doorgedrongen dat de oorzaak van ? de klimaatverandering? niet de CO2 is. De oorzaak ligt hoogstwaarschijnlijk bij de zon of zelfs bij Jupiter. Ook is de ?Climatgate? niet in bovenstaand artikel verwerkt. Om de feiten op een rijtje te krijgen moet ik, helaas, nog al wat links gebruiken. U zult zien dat er onderzoekers zijn die helemaal geen verandering in het klimaat zien.
 Growing Glaciers

http://www.iceagenow.com/Growing_Glaciers.htm

We overlooked 193,000 square miles of ice

http://www.iceagenow.com/We_overlooked_193000_square_miles_of_ice.htm

Jan, Texel op 27-11-2009, 15:08

Surprise: Earths? Biosphere is Booming, Satellite Data Suggests CO2 the Cause

<http://wattsupwiththat.com/2008/06/08/surprise-earths-biosphere-is-booming-co2-the-cause/>

Mars Melt Hints at Solar, Not Human, Cause for Warming, Scientist Says

<http://news.nationalgeographic.com/news/2007/02/070228-mars-warming.html>

Climate change by Jupiter

<http://www.nationalpost.com/news/story.html?id=bfeddc8e-90d7-4f54-9ca7-1f56fadc7c2b>

Jan, Texel op 27-11-2009, 15:08

Climate change by Jupiter

<http://www.nationalpost.com/news/story.html?id=bfeddc8e-90d7-4f54-9ca7-1f56fadc7c2b>

Climate change champion and sceptic both call for inquiry into leaked emails

<http://www.guardian.co.uk/environment/2009/nov/23/climate-sceptics-bob-ward-nigel-lawson>

De kraak van het jaar: consensus over global warming is doorgestoken kaart+updates

<http://www.hetvrijevolk.com/index.php?pagina=9900>

Jan, Texel op 27-11-2009, 15:07

Deze aanpak namelijk Co2 op te slaan geeft precies weer hoe bestuurders met dit vraagstuk omgaan. Ze verdienen geld met de technische toepassing maar zorgen niet voor structurele verlagingen van Co2 uitstoot.

Het milieu is een melkkoe geworden en de aankondiging van de energieprijzen zijn een voorproefje hoe men de burger denkt datgene te laten betalen wat de bestuurders in eigen zakken stoppen (duurzame economie)en wat ze met andere maatregelen al tientallen jaren lang hadden kunnen veranderen.

Na 35 jaar op dit terrein gewerkt te hebben moet ik constateren dat de geldcultuur niet veranderd is.

Roken is slecht maar we kunnen wel accijns

Redczus H.Jurgens , Leeuwarden op 27-11-2009, 09:51

Plaats een reactie

Naam

Woonplaats

E-mailadres

E-mailadres tonen

Uw reactie

Gebruik maximaal 650 tekens. U heeft nog 650 tekens. [Lees ons reglement](#)

Stuur artikel door

Verstuur dit artikel naar

Naam

E-mailadres

Uw gegevens

Naam

E-mailadres

Trouw

[Vragen over de site](#)
[Contact](#)
[Trouw MVO](#)
[Colofon en voorwaarden](#)
[Auteursrechtwaarschuwing](#)
[Trouw historie](#)
[Trouw nu](#)
[Adverteren in Trouw](#)

Het weer

Maximum:
4° C

Neerslagkans: 5%

Trouw uitgaven

[Proefabonnement](#)
[Krantenarchief](#)
[E-mail nieuwsbrief](#)
[RSS-feeds](#)
[Digitale krant](#)

Vacatures

[Wijkverpleegkundige
jeugdgezondheidszorg m/v](#)
[Onderzoeker arbeidsmarkt en
onderwijs - hilversum](#)
[Anesthesiemedewerker](#)
[O.k. assistent chirurgie](#)

[Bekijk alle vacatures](#)

Webshop

[Opera](#)
[Händel](#)
[Les musiciens du Louvre](#)

Nu: € 29,95

Webshop

[Algemeen](#)
[Mijn Zeeland](#)
[60 minuten](#)

Nu: € 12,95

Trouw is onderdeel van Persgroep Nederland. Andere uitgaven van Persgroep Nederland zijn: [AD.nl](#), [de Volkskrant](#), [NRC Handelsblad](#) en [nrc.next](#).